

Valentine Kalan
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 210

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, NOVEMBER 1, 1966

STEV. LXIV — VOL. LXIV

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

Afrikanci rinejo svoje v mednarodno sodišče

Radi bi spravili vsaj še enega črnega Afrikanca v sodišče, ki kot organ ZN odloča v mednarodnih sporih. Volitve se začno danes.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — V prihodnjem februarju bo pet članov svetovnega mednarodnega sodišča v Haagu dokončalo svojo službeno dobo. Združeni narodi bodo danes začeli tu z volitvami novih članov. Položaj in volitve so se zapletle, ko so se afriške države začele pogajati za to, da sodišče po svoje "urede" to se pravi, da spravijo vanj vsaj še enega Afričana.

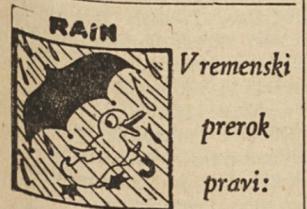
Afriške države se jeze na mednarodno sodišče, ker je to preteklo poletje zavrnilo abesinsko-berbersko pritožbo proti upravljanju Jugozahodne Afrike od strani Južno-afriške unije. Sodišče vsebine pritožbe sploh ni obravnavalo, ker je z 8:7 odločilo, da se Abesinija in Liberijski kot posamezni nekdanji članici Društva narodov ne moreta zavzeti za njegove pravice. Društvo narodov je namreč po prvi svetovni vojni izročilo Jugozahodno Afriko, dotedanjo nemško kolonijo, v upravo Južni Afriki, katere čete so jo med vojno dejansko zasedle.

Združeni narodi so pretekli teden kljub takemu stališču svetovnega sodišča in kljub svari Južne Afrike, da njihovega sklepa ne bo priznala, v generalni skupščini vzeli Južni Afriki pravico nad Jugozahodno Afriko. Posebna 14 članska komisija naj pripravi "praktične ukrepe" za njegovo upravo. V čem naj bi ti obstojali, ko Južna Afrika sklepa ZN ne priznava in ti nimajo sredstev, da bi jo k temu prisilili, je trenutno težko videti.

Italijanski socialisti se tudi formalno združili

RIM, It. — Pretekli četrtek so imeli Nennijevi socialisti svoj zadnji občni zbor in odobrili zedinjenje s Saragotimi socialisti. Preteklo soboto so pa isto storili tudi saragotci, v nedeljo so se pa pristaši obeh strank sestali na skupnem zborovanju in ustanovili novo stranko. Tako je spor med italijanskimi socialisti, ki je trajal 19 let, odšel v zgodovino. Zanimivo pa je, da sta na čelu ločenih strank stala ves čas ista italijanska politika: Nenni, ki je sedaj vladni podpredsednik, in Saragat, ki je sedaj predsednik republike. Kar sta pred 19 leti razdružila, ta sta sedaj združila. Nova stranka bo imela okoli 700.000 registriranih pristašev.

V rimskem parlamentu bodo od sedaj tri velike stranke odločevalo o usodi Italije: krščanski demokratje z 260 poslanci in 133 senatorji, komunisti z 166 poslanci in 83 senatorji in socialisti z 96 poslanci in 35 senatorji. Prihodnje volitve bodo pa pokazale, ali bodo združeni socialisti začeli drobiti komunistično stranko, kar spada med glavne namene sedanjega zedinjenja.

Vremenski prerok pravi: Oblačno, deževno in hladno. Najvišja temperatura 46.

Novi grobovi

Martin F. Simmons
Včeraj je umrl v Polyclinic bolnici 64 let stari Martin F. (Lefty) Simmons z 866 E. 75 St., rojen v Jugoslaviji, od koder so ga prinesli sem še kot malega otroka. Bil je samski brat Vituse Simunice, Mrs. Matt (Helen) Plivelich, Johna Simmonsa, Mrs. Anne Ferrick, Mary Simunic in Nicka Simmonsa. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebn. zavoda na E. 62 St. v četrtek ob 8.15, v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob devetih, nato na Kalvarijo.

Louis Marczis
V veteranski bolnici je umrl včeraj zjutraj 54 let stari Louis Marczis s 1899 E. 93 St., rojen v Bedfordu, O., brat Johna (z E. 76 St.) in Mrs. Anne Farkas. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebn. zavoda na E. 62 St. jutri, v sredo, ob desetih dopoldne na Highland park pokopališče.

Železnice ponudile 6.5% poviška v novi pogodbi

WASHINGTON, D.C. — Zastopniki železniških družb so ponudili zastopnikom železničarskih unij v predlogu za novo enoletno pogodbo 6.5 odstotkov poviška, 5 odstotkov neposredno v plačah, 1.5 odstotka pa v takojšnji vedno znova. Ker zahtevajo železničarji 18 odstotkov poviška, je pot do sporazuma še dolga.

Razgovori potekajo že dalj časa, pa nalete vedno znova na težave in nevarnost štrajka se pojavlja vedno znova.

Unija vlakovnega osebja bo razpravljala o novem predlogu, katerega gornje podrobnosti so prodrle v javnost verjetno po "zaslugi" železniških družb, jutri, v sredo v Chicagu. Posebni odbor, ki vodi pogajanja v imenu unije kurjačev in strojnikov, pa proučuje predlog v Washingtonu.

Ho Či Minh bo sprejel prostovoljce

TOKIO, Jap. — V razgovoru s francoskim časnikarjem je dejal Ho Či Minh, da bo sprejel ponujane ruske, kitajske in severnokorejske prostovoljce, če bi grozila nevarnost poraza Severnemu Vietnamu v sedanjem vojskovanju.

V obrambo svobode!

Policija je prišla tri skupine "Minutemen", desničarskih skrajnežev, ki so se pripravljali na uničenje levičarskih "študijskih taborišč".

NEW YORK, N.Y. — V nedeljo in včeraj je policija prišla tri skupine od 20 do 30 let starih moških, ki so se pripravljali na uničenje levičarskih "študijskih taborov", ki obstoje na privatnih tleh v New Yorku, New Jerseyju in Connecticutu. Oblasti so pri tem zasegle največjo zalogo orožja in streliva, kar pomenijo. Aretacije so bile posledica 10 mesecev trajajoče preskave organizacij skrajnežev.

Prvo skupino 6 "lovcev", ki so se pripravljali na pohod nad "študijsko taborišče" v gornjem delu države New York, so prijeli v nedeljo na večerji v Queens. Ostale so polovili postopno preko noči na ponedeljek in včeraj v zgodnjih urah.

Po izjavi okrajnega tožilca v Queens N. H. Hentela so oblasti zaplenile preko milijon kosov streliva, 150 pušk, 11 strojnico, bazuke, metalce min, ročne bombe, revolverje, loke in puščice, jeklene čelade in kamuflažne obleke. Vsaka od prijetih skupin je imela namen napasti in uničiti posebno "študijsko taborišče" levičarjev.

Minutemen je organizacija udarnih protikomunistov, ki se pripravljajo, da bodo z orožjem nastopili proti komunistom, kadar bodo ti začeli revolucijo. Minutemeni s tem prav resno računajo. Odločeni so nastopiti s silo že v "času priprav" na revolucijo in uničiti komunistična in druga levičarska središča. Tako imajo menda namen tudi uničiti glavni stan komunistične partije v New Yorku.

Vsi prijeti bodo pred glavno poroto obtoženi svojega nezakonitega delovanja, kovanja zarote delati silo sodržavljanom.

Sweeney: Carmichael mora pred sodišče!

YOUNGSTOWN, O. — Kong. R. E. Sweeney, ki kandidira pri volitvah 8. novembra za glavnega državnega tožilca v Ohiju, je v svojem govoru tu dejal: "Zakon je jasen. Vsakdo, ki ščuva druge k nepokorščini ukazom naborne

Poletni čas pride pred ohajsko zakonodajo

COLUMBUS, O. — O rabi poletnega dnevnega časa so do sedaj odločevali občine, ki se niso dosti ozirale na mnenje tistih, ki ne živijo v njih. Tako smo dobili v naši ohajski državi pravi mozaik: skoraj dve tretjini občin, po večini na teželi, ni vpejalo letnega časa, dočim so to storile vse velike občine. V naši državi imamo torej dve skupini, tista, ki je za letni čas, in tista, ki ni.

Po tej poti je letni čas postal tudi predmet politike. Letošnji zakon, ki ga je sklenil Kongres in podpisal predsednik Johnson, predvideva letni čas za vso deželo. Vendar pa imajo posamezne države pravico, da se odločijo proti temu. Ako se ne odločijo ne za ne proti, bo veljal letni čas ne glede na to, ali je bil že preje v celoti ali samo deloma vpeljan. S političnega vidika je položaj v naši ohajski državi sledeč: na boljsem so zagovorniki letnega časa; ako se namreč legislatura ne odloči ne za ne proti, bo veljal letni čas v vsej državi. Na slabšem so pa nasprotniki poletnega časa, ker morajo iz legislature izsiliti sklep, da letnega časa ne bo, če hočejo svojemu stališču pomagati do zmage.

To nasprotniki letnega časa vedo in so že začeli akcijo, da volivci osebno ali pisмено vplivajo na člane legislature, naj ne bodo za poletni čas. Nasprotniki poletnega časa bodo pa imeli težko nalogo: politični računarji trdijo namreč, da bo samo tretjina državnih senatorjev in kongresnikov izvoljena v občinah, ki ne poznajo poletnega časa. Za svoje stališče jim bo treba pridobiti še šestino vseh članov legislature, kar se jim pa verjetno ne bo posrežilo.

Dopisujte! Sporočajte novice iz svojega kraja!

komisije ZDA, je izpostavljen kazenskemu zasledovanju!" Znani propagator "Crne sile" S. Carmichael je v govoru pred 14.000 študenti univerze v Berkeley v Kaliforniji dejal, da pojde rajše v ječo, kot pa da bi moral v "nemoralno" vojno v Vietnam. Kričal jim je: Nihče ne bo nam ukazoval, koga naj ubijemo, to bomo storili sami!

RDEČI SO STRELJALI V SAMO SREDIŠČE SAIGONA

Rdeči gverilci v Južnem Vietnamu so danes streljali na samo središče glavnega mesta. Ena od granat je padla skozi streho katoliške stolnice v samo cerkev, kjer so bili ljudje zbrani pri jutranji sv. maši. Rdeči so v glavnem hoteli motiti praznovanje 1. novembra, narodnega praznika v Južnem Vietnamu. Skupno so rdeče granate in mine ubile 13 oseb in jih 37 ranile.

SAIGON, J. Viet. — V Južnem Vietnamu praznujejo 1. november kot narodni praznik, odkar je bil ta dan pred tremi leti vržen režim predsednika Diema. Tudi za letos so bile napovedane velike slavnosti in sprejedi. Rdeči so hoteli te slavnosti motiti in so delno svoj namen tudi dosegli. Zjutraj okoli sedmih so prileteli v sredo mesta prve granate in mine. Ena je prodrla skozi streho katoliške stolnice in eksplodirala v njej med verniki, ki so bili tam zbrani pri sv. maši. Za katoličane je 1. november namreč zapovedan praznik Vseh svetnikov. Skupno je padlo v sredo mesta 12 granat in min, od katerih pa 4 niso eksplodirale. Število mrtvih je po zadnjem poročilu doseglo 13 oseb, ranjenih pa je 37. Rdeči napad slavnostnega sprejeda ni preprečil. Ta je šel skozi sredo mesta mimo predsednika republike gen. Thieu-a, predsednika Kyja in poveljnika ameriških oboroženih sil v Vietnamu gen. Westmorelanda.

Med mrtvimi je tudi en Amerikaneec. Več Amerikancev pa je bilo ranjenih. Rdeči so izvedli dva napada, prvega ob sedmih zjutraj, drugega nekako dve uri kasneje. Vse kaže, da so streljali na mesto z metalci min in s havbicami. Granate so bile 75 mm kalibra kitajske izdelave.

Vietnamska vojna letala so napallala polotok onstran reke Saigon v prepričanju, da je moral priti rdeči napad od tam, vendar tja poslana patrola niso odkrile nobenih rdečih gverilcev.

Rdeče granate in mine niso preprečile slavnostnega sprejeda, v katerem so korakale skupine Montagnardov z loke in puščicami, sloni in seveda godbe. Drugi napad je bil izveden dejansko malo pred deveto, ko so bili predsednik republike gen. Thieu, predsednik vlade podmaršal Ky, gen. Westmoreland in diplomatski zbor ter domači odličniki že na slavnostni tribuni. Granate so padale v skoraj neposredno bližino tako, da so mrtvi in ranjeni ležali nedaječ od poti sprejeda.

Bodi previden in pazljiv, pa se boš izognil marsikateri ne-reči!

Dr. Lapp trdi, da so Kitajci uporabili za dosedanje atomske preskuse le uran 235 iz atomskega reaktorja v Lančovu, kjer uporabljajo metodo ločitve, kot so jo razvijali v Oak Ridge, Tenn., v Ameriki. Znano je med tem, da imajo Kitajci tudi atomski reaktor v Paotovu v severni Kitajski, kjer pridobivajo plutonij, drugo surovino za izdelavo atomskih bomb. Ta reaktor je zgrajen po načelu ameriškega v Hanfordu v državi Washington.

Če bodo Kitajci uporabili uran 235 iz Lančova in plutonij iz Paotova, sodi dr. Lapp, da bodo imeli dovolj surovin za izdelavo okoli 100 atomskih bomb do srede prihodnjega poletja.

Tolikšno število uporabnih atomskih bomb bi imelo brez dvoma svoj vpliv na vojskovanje v Vietnamu, pa tudi na razmerje Sovjetske zveze do Kitajske. Podpredsednik ZDA Humphrey je že v nedeljo pripomnil, da bo Sovjetska zveza sedaj verjetno bolj naklonjena sklenitvi dogovora o omejitvi atomskega orožja na sedanjih 5 atomskih sil.

Burmanski politik U Nu zopet na svobodi

BANGKOK, Burma. — Diktator Ne Win je izpustil iz ječe prejšnjega ministrskega predsednika U Nuja. Zakaj se je to zgodilo, še niso mogli dognati tujji diplomatje v Bangkoku. Pravijo, da se U Nu ne bo smel pečati s politiko in da bo najbrže šel na tuje, da se tam "pozdravi". Burmanski politiki pa spravljajo ta političen korak v zvezo s precej napetimi razmerami v Burmi sami.

Čeprav vlada Ne Win z resčvrsto roko, so ljudje postali radi gospodarskih težav izredno občutljivi, kar seveda izkoriščajo komunisti, ki imajo dobro razpredeno podtalno organizaci-

Iz Clevelanda in okolice

Vsi svetniki — Danes je zapovedan praznik Vseh svetnikov, jutri pa Vernih duš dan, ko se s popolnimi odpuiski spominjamo pokojnih.

Seja — Društvo Carniola Hive 493 T.M. ima svojo sejo v sredo ob sedmih zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju v sobi št. 1.

Težko bolna — Mrs. Apolonia Kic s 3558 E. 81 St. je v Highland View bolnišnici v Warrensvillu težko bolna. Leži v sobi št. 392 D. Prijateljsem se priporoča v molitev za zdravlje.

Pročnja za fotografije — Prelat msgr. A. Baznik je prejel že vrsto lepih, posebno še barvnih fotografij o obisku ljubljanskega nadškofa v Clevelandu, za kar se vsem zahvaljuje, obenem pa prosi še druge, ki imajo take fotografije, naj mu odstopijo brezplačno ali proti odškodnini po dve.

Seja — Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ ima nocoj ob 7.30 redno sejo v sejni sobi v šoli sv. Vida.

Zalostna vest — Včeraj je v Spittalu ob Dravi umrl 73 let stari Janez Hren, oče Franceta Hrena (z N. Vine St.), znanega kulturnega delavca pri Dramatskem društvu Lilijska, Favleta Hrena in Marije, por. Balazič.

Razprava proti Sheppardu — Okrajni sodnik Taity je včeraj odločil, da se bo razprava proti dr. Samu Sheppardu, obtoženemu umoru njegove prve žene Marilyn l. 1954, vršila v Clevelandu, četudi so Sheppardovi odvetniki predložili njeno premeštev kam drugam, češ da tu nista zajamčeni nepristranost in stvarnost. Porota 7 moških in 5 žensk je bila včeraj izbrana in bo po sodnikovi odločitvi ves čas ostala skupaj v hotelu Statler, ga ne bi mogla okolica na kak način vplivati na njeno sodbo.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — FBI je včeraj objavila, da je prišla 23 let starega sgt. H. W. Boeckenhaupta na letalskem operišču March v Kaliforniji, ker je izdajal vojaške skrivnosti Sovjetski zvezi preko njenega trgovskega svetnika Aleksaja R. Malinina na poslaništvu v Washingtonu. Malinin je bil proglašen za nedobrodošlo osebo in izgnan iz Združenih držav.

PITTSBURGH, Pa. — AFL-CIO Mednarodna unija električarjev je oklicala danes zjutraj štrajk pri vseh tovarnah Westinghouse Electric Corp. V koliko je obrat povsod dejansko ustavljen ni gotovo. Tovarni v Baltimorju in v Kaliforniji, ki delata za narodno obrambo, sta ostali v obratu. Posredovanje zvezne vlade ni uspelo štrajka preprečiti.

LONDON, Vel. Brit. — British Motor Corp. je ustavila obrat v vseh svojih tovarnah, ko se je odnos z delavstvom poslabšal v taki meri, da je prišlo do divjih štrajkov. Pri tej družbi, ki izdelava nekako 40% vseh avtomobilov v Veliki Britaniji, je zaposlenih 109.000 delavcev.

jo posebno zunaj mest in večjih krajev, največ na severu Burme.

Beograd naj bi postal trdnjava Rankovičeve zarote!

CLEVELAND, O. — O tej stvari je časopisje pisalo veliko. Pokazalo je, kako je Ranković hotel dobiti podtalno vso oblast na treh področjih: med beograjskimi komunisti, v republiški in federalni administraciji in v beograjski javnosti. V ta namen je izrabljal svoj položaj kot organizacijski sekretar glavnega odbora ZKJ in kot Titov namestnik in verjetni naslednik. Začel je s tem, da je dobil v roke UD-BO in organizacijo srbske komunistične stranke, pri tem sta mu bila glavna pomagača Štefanović in Lukić. Ranković je kot organizacijski sekretar nastavljal tovariše na vodilne položaje v stranki, od tam jih je pa nameričal na odločilne pozicije v republiški in federalni administraciji. Da so ga vsi ubogali, je pokazala UDDBA, ki je kontrolirala vse in vsakega posameznika, ki je kaj pomenil v partiji. Kakšno je moralo biti življenje med beograjskimi komunisti, je lepo povedal tovariš Dobronjski na seji glavnega odbora srbske komunistične stranke v Beogradu

sredi septembra. Rekel je med drugim tudi tole:

"Tu (v Beogradu) je bila zasidrana in tu je delala Rankovičeva frakcijska skupina. Operativno je zlorabljala varnostno službo ter na različne načine pritiskala na javno mnenje in politično življenje Beograda. Dosedanje analize so nespodbito dokazale, da je frakcijska skupina hotela tu dobiti svojo idejno, operativno in politično oporišče. Tako delovanje, vzporedno s skrajno birokratiziranimi odnosi ter hierarhičnim ustrojem, z dušenjem vseh poskusov notranje kritike, je bilo izraz koncepcije s frakcijskimi motivi in smotri. Zanj je bila taka struktura izredno močno orodje, ki ga je hotela uporabiti v svojem klikaškem boju za oblast."

"Ugotovili smo, da so v Beogradu uporabljali najrazličnejše metode, da bi take ideje in pretenzije čim bolj prodrle. Neposredno so izkoriščali varnostno službo v mestu, ki je bila, mi-

ogrede povedano, prevelika in s posebnimi pravicami. Posamezni njeni funkcionarji so se celo neposredno vključevali v praktične politične zlorabe. Bile so pa še druge številne rafinirane metode. Pravzaprav je bilo to surov pritisk, ki naj vneso zmedo v idejno-politično ozračje mesta."

"V frakcijskem boju za oblast v Beogradu so iskali oporo v birokratskih in nacionalističnih elementih ter v malomeščanski čaršiji. Prek nje so razširjali idejno zmedo, intrige, nezaupanje, dezorintacijo, svoje komentare, polovične resnice ter nacionalistična in šovinistična gesla. S tem so hoteli povzročiti negotovost, malodušje in apatijo, odtegniti ljudi od družbene akcije in konkretnega boja za neposredne naloge naše družbe. Sistematično so razširjali nezadovoljstvo na našo demokracijo in jo obtoževali za vse naše težave in probleme. Prav tako so s istim namenom govorili o neučinkovitosti samoupravljanju, o nezrelosti, nepristojnosti proizvajal-

cev za odločanje, da samoupravni odnosi razbijajo enotnost države itd."

"Vse to je bila zanje osnova, na kateri so potem gradili teze o nujni potrebi reda 'čvrste roke', da mora partija zopet dobiti oblast itd."

Treba je priznati tovarišu Dobronjskemu, da je v kratkih in jedrnatih besedah prav lepo naslikal Rankovičovo politiko v Beogradu in stanje partije v prestolici.

Značilno pa je, da je to poročilo dobil tudi glavni odbor stranke v svoje roke, pa do danes še ni reagiral nanj. Moral bi njegov odgovor vsaj pojasniti, kako to, da organi glavnega odbora vsega tega niso poročali na pristojnih mestih. Ali pa morada pristojna mesta niso imela poguma, da bi o tem govorila. Ne pomeni nič kaj dobrega za stranko, ako mora šele njen šef razkrinkati stvari, ki bi jih po službeni dolžnosti morali že davno drugi partijski organi.

AMERISKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 4-0623 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 210 Tues., Nov. 1, 1966

Beograd prestolica Jugoslavije?

Ljubljansko Delo je 16. septembra prineslo na prvi strani članek z značilnim naslovom: "Preko republike skušali prevzeti oblast v državi". Članek opisuje, po kakšni poti je skušal dobiti Ranković oblast v svoje roke. Ker je danes Jugoslavija nekaj drugega, kot je bila pred drugo svetovno vojno, je moral naravno najti drug način, da se dokopljemo do oblasti. Prejšnji dve revoluciji v Jugoslaviji, tista v l. 1929 in tista v l. 1941, sta bili sad kombinacije dinastije in vojaštva. Dinastije ni danes več, vojaštvu pa Ranković vsaj zaenkrat ni namenil vodilne vloge v svoji zaroti. Jugoslavija je dalje danes vsaj na papirju federacija, dočim je bila predvojna Jugoslavija centralistična diktatura. V obeh slučajih se je politična drama odigrala v Beogradu kot političnem središču. Beogradu je tudi Ranković iz istega razloga namenil isto vlogo, da bi se bil tam dokopal do vlade, ako se ne bi bil uračunal.

Pot pa, ki jo je izbral Ranković, postavlja nepričakovano vprašanje, ali je Beograd mogoč kot središče politične federacije. Marsikoga bo to vprašanje presenetilo, srbske nacionaliste pa gotovo razburilo. Zato ga je treba presojati s hladnim razumom, čeprav nacionalističnim zanešenjakom vseh barv to gotovo ne bo všeč.

Kot pove že naslov članka, je Ranković hotel prevzeti oblast v federaciji "preko republike", namreč srbske. Članek vsaj v bistvu opiše, kako je trojka Ranković-Stefanović-Lukić izrabila najprej srbsko komunistično stranko in njene organe, potem pa tudi srbsko federalno komunistično organizacijo, da najde pota za miniranje federalne vlade. Na svojo stran je skušala pritegniti tudi beograjsko javno mnenje — to so storili l. 1941 tudi takratni zarotniki. Ob enem je zvalil na svojo stran tudi precejšen del srbskih nekomunistov, ki so pač upali, da bo srbski nacionalizem počasi razgrizel Rankovičev komunizem. Ne bi mogli proročati, ali so prav špekulirali ali ne. Vsekakor drži, da so mnogi opazili Rankovičevo podtalno rovarjenje in da ga ni nihče obsojal. Šele Tito ga je moral javno razkrinkati.

Kar je do sedaj prišlo na dan, dokazuje, da je bil Ranković gospodar v srbski komunistični stranki in ne Tito in titovci. Čeprav ni bil osebno udeležen ne v srbski republiki, četudi ni imel formalne besede v izvršilnem odboru srbske komunistične stranke, so vendarle v obeh sedeli na odločilnih mestih njegovi pristaši, in se ravnali po njegovih navodilih. Sedaj so se naravno potuhnil, tako trdi Todorović, novi tajnik izvršilnega odbora Zveze komunistov Jugoslavije. Ranković je imel sila dobro razpredeno mrežo svojih zaupnikov. Ni bilo ne ministrstva, ne drugih uradov, kjer ne bi bilo njegovih aktivistov, ki so uspešno terorizirali svojo okolico.

Zakaj je Rankoviću šlo zarotniško delo kot po maslu? Med glavne razloge bi šteli dejstvo, da je Jugoslavija sedaj formalna federacija in da se v Beogradu nahaja središče federacije in središče srbske republike. Že prostorna skupnost je prevelika skušnjava, da se ne bi obe središči hitro prepletli s stiki, ki gredo daleč preko upravnih. Posebno hitro so se prepletli politični. Vodilne vloge v federaciji in v srbski republiki so v rokah pristašev iste srbske komunistične stranke. Kar je v federalni upravi uradnikov iz drugih republik, so praviloma le za dekoracijo. Izjeme so tisti, ki opravljajo važne upravne ali politične posle. Tako sta federalna in republiška birokracija med seboj tesno povezani. Če ne drugje, se srečata na partijskih sestankih in v partijskih organizacijah in partijskih organih in pri partijskih akcijah. Trojka Ranković-Stefanović-Lukić res ni bilo potem takem težko rekrutirati svoje pristaše v obeh birokracijah, pri čemer je trojka polagala več važnosti na pomen in zanesljivost republiške birokracije. Vsaj vsa dosejanja poročila namigujejo na to.

To poročilo pa ni popolno. Manjkajo namreč zanesljivi podatki, kakšno vlogo je trojka namenila vojaštvu. Vojaški krogi se sedaj naravno trojke otepajo, so se pač potuhnil kot mnogi drugi tovariši, ki še ne morejo presoditi, kako se bo političen petelin na strehi vrtil.

Vsekakor pa mislimo, da je treba vprašanje, ali more biti Beograd glavno mesto federativne Jugoslavije, pretehtati tudi v luči Rankovičeve akcije. Resda se zarota ni posrečila Rankoviću, morda se bo pa komu drugemu, kdo ve? Zarote niso v beograjski politični zgodovini velika redkost.

Na prvi pogled bi sodili, da v nobeni mnogonarodni federaciji, ne samo v Jugoslaviji, federalno politično središče ne spada tja, kjer se nahaja eno ali drugo republiško politično središče. Federalno politično središče ni plod ognjevitihih idej, strastnih političnih akcij, je sad hladne pameti, ki ima pred sebi samo en cilj: kako naj federalni center služi namenu federacije in ne namenom posameznih federalnih edinic. Ta preprosta resnica bode naravno v oči vsem pretiranam nacionalizmom, zato verjetno ne bo velikokrat odobravana ne znotraj ne zunaj Jugoslavije. Ostanje pa pri

vsem tem resnica, ki lahko postane steber prave jugoslovanske federacije, ki ga bo — poleg drugih — krvavo potrebovala za svoj obstoj.

Se na tole bi opozorili: federalno politično središče ne sme pasti pod noben vpliv tega ali onega republiškega političnega središča. Se mora postaviti nad lokalne vplive, ako hoče res pomeniti to, za kar je poklicano: biti duhovno središče federacije. To pa Beograd ne more biti, kar je hitro dokazal v zadnji svetovni vojni. Dočim bi po parcelaciji in v okupaciji moral pokazati svojo politično vrednost kot žarišče vseh podtalnih gibanj in akcij proti okupaciji, je prvi dan postal to, kar je zmeraj bil: duhovno središče srbskega naroda, stike z drugimi narodi je pa pri tej priliki izgubil. Ti vsi so gledali proti Londonu in ne Beogradu. Izjeme so pa bili tisti, ki so med vojno še hodili v Beograd kljub vsem težavam, ki so jih pri tem imeli.

BESEDA IZ NARODA

Proslava slovenskega narodnega praznika

Cleveland, O. — Preteklo soboto, 29. oktobra, smo v Clevelandu obhajali praznik "29. oktober 1918". Ob 8. zvečer smo se zbrali v Baragovem domu na St. Clairju. Dobro uro je trajal slavnostni program. Začeli smo ga, kot se spodobi, z ameriško in slovensko narodno himno. Ni lepše notranje priprave za tak dan, kot je v spoštljivem miru in stoji poslušati melodijo in besedo svoje narodne in državne himne. Človek se zbere, da potem z resničnim uspehom in užitkom sprejema sledeči program. Ta je bil tokrat na zunaj preprost. Notranje pa je bil poln. Vse je bilo v živem soglasju z vsebino praznika tega dne. Pripravile so ga gospa Antonija Škrabec, bivša upraviteljica Slovenske šole pri Sv. Vidu, ga. prof. Vida Oblak, g. Franček Kolarič in g. Franc Cerar. Izvajala pa je spored v prvi vrsti mladina — deklice in dečki, fantje in dekleta — in pa pevci pevovodje g. Martina Košnika.

Spored je odprla ga. Vida Oblak z deklamacijo "Bele ceste", z močno pesmijo rajnega Ivana Zornana, v katero je bil ta zajel našo bolečino, vso bolečino slovenskih ljudi, ki so morali ali zaradi kruha ali zaradi ideje z doma, v tuji svet. Za njo je stopila pred zbrane Marjanca Bajc, oblačena v narodno nošo, in nam ljubko podala "Pogovor s ptičkom". Njej je sledila gđ. Lidija Potočnič in gđ. Martina Košnik; prav nam je lepo deklamirala pesem "Domovina", druga pa "Domotožje". Vse nas je nato prijetno iznenadil korajžni nastop Tominečeva Janeza, ki je z mladostnim zanosom deklamiral pesem "Domov". Deklamacijski del sporeda je zaključila gđ. Meta Vidmar z globoko pesmijo "Dom" od dr. Branka Rozmana. Nato pa je stopil pred občinstvo g. Lojze Šef in nam z moško zrelostjo recital simbolično Kuničičevo "Pravljico o velikanu".

II. del prazničnega sporeda sta odprla mlada harmonikarja Peter Celestin in Ivo Gorše, ki sta nam veselo zaigrala najprej vse-slovansko himno "Hej Slovenci" in nato še domorodno "Ljubezen do domovine". Osrednji del programa sobotnega slovenskega narodnega praznika pa je bil gotovo slavnostni govor g. dr. Mihe Kreka, predsednika Slovenskega narodnega odbora. Pred govorom je slovesno razglasil sklep in odlok SNO o vpeljavi Prazniška slovenske zastave, ki ga bomo odslej vsako leto obhajali ob enem s praznikom "29. oktober". Ob branju odloka nas je vse obšlo neko svoje vrste slavnostno občutje, ki ga nujno vsak doživi ob takim slovesnem zgodovinskem trenutku. Odločitev samo pa so vsi navzoči sprejeli z izredno močnim odobravanjem. Vsebine govora predsednika Slovenskega narodnega odbora g. dr. Mihe Kreka ni lahko na kratko podati. Zelo je bilo zgoščeno. Za uvod vanj nam je najprej prebral iz znanega banovinskega Spominskega zbornika Slovenije poročilo tedanjega tajnika Slovenskega narodnega sveta (iz

l. 1918), odnosno poročilo prvega predsednika Slovenske narodne vlade, v kakšnem stanju je bil slovenski konec prve svetovne vojske in neposredno po njej, da smo mogli nato lažje slediti nadaljnjim njegovim izvajanjem, v katerih nam je zlasti razjasnil ravnanje dr. Antona Korošca pred 29. oktobrom 1918 in neposredno po njem. Za konec svojega govora pa je povedal, kaj je naša naloga danes, ko se ob prazniku naše narodne svobode hkrati tudi prvič na prav poseben način klanjamo svoji narodni zastavi. — Govor so sprejeli vsi z izredno velikim odobravanjem. Mnogi so pristopili h g. predsedniku in se mu zahvaljevali. Vsi smo vedeli, da ni govorilo samo srce, marveč tudi razum in velika skušnjava.

Praznični spored sobotne spominske slavnostne akademije — to ime je gotovo po svoji vsebini in obliki zaslužila — je zaključil nastop septeta, ki je pod vodstvom g. Martina Košnika zapel tri slovenske narodne budnice: "Slovenec sem", "Domovina, mili kraj" in "Lipa zelenela je". Peli so res iz srca. Poznalo se je, da pojo pod neposrednim vtisom predsednikov, a govora in podajanj drugih nastopajočih na akademiji. Čutili so, da se morajo tudi oni docela vsoglasiti se s svojo pesmijo v celotno razpoloženje slovenskega trenutka. In to so tudi dosegli. Hvala in čast jim! Pesmi je s praznikom miselnost povezoval g. Franček Kolarič.

Ves spored je vodil g. Janez Ovsenik, ki je tako v svojih vodnih kot v zaključnih besedah kakor tudi ob povezovanju posameznih točk med seboj po domače, a spoštljivo podal, kaj misli slovenski človek o osnovnih narodno-političnih in državno-pravnih vprašanjih.

Velika dvorana Baragovega doma je bila za to priložnost preprosto, a okusno opremljena. To delo je opravil z veliko ljubeznivostjo g. Lojze Bajc.

J. S.

Pionir Martin Šorn star 85 let

Cleveland, O. — Danes praznuje 85-letnico rojstva poznani slovenski pionir g. Martin Šorn, ustanovitelj znane Šornove restavracije na 6036 St. Clair Ave. Prav je, da se ob takih lepih življenjskih jubilejih spomnimo naših zaslužnih pionirjev, da vsaj za hip pogledamo nazaj v njihovo preteklost, da smo ponosni na njihovo delo in na njihove uspehe.

Naš današnji slavljencec je bil rojen pred 85 leti v Dobu pri Domžalah na Gorenjskem. Je torej prava gorenjska grča, kot pravimo. V Ameriko je prišel pred davnimi 60 leti, v začetku dvajsetega stoletja. Prihodnje leto pa bo tudi že 50 let, odkar je Mr. Šorn odprl znano Šornovo restavracijo na slovenskem St. Clairju, v kateri je, kot on sam pravi, preživel svoja najlepša leta in v kateri še vedno, kljub častitljivi starosti vsak dan pomaga od zgodnje jutranje ure pa do opoldneva.

Pa poglejmo še slavljencevo privatno življenje. Martin Šorn se je poročil leta 1912 s Karolino

Stegovec. V zakonu so se jima rodili štiri otroci, od katerih sta dva umrla v nežni mladosti, sin Frank je poročen in vodi restavracijo, hčerka Carolyn, poročena Kovač, pa živi s svojo družino v znanem Chardonu, na posestvu, nazvanem "Vila mir". Martinu Šornu je žena umrla leta 1952 in je od tedaj vdovec.

Vsi, ki slavljencec poznamo, vemo, kako zaveden Slovenec je vseskoji bil in bo tak tudi ostal. Rad se spominja svoje rojstne domovine, rad obuja spomine na skalnate vrhove prelepe Gorenjske, na kamniško okolico, na Limbersko goro, na Sv. Valentinu in na nekdanje tako drugačne, a mirne in lepe čase.

In še nekaj, g. Martin Šorn je tudi skrajno ljubezniv do svojih gostov. Z neverjetno vljudnostjo in spoštljivostjo jih pozdravlja, ko prihajajo in odhajajo, pazi na to, da so ti zadovoljni in lepo postreženi. "Pri nas je vsak enak, vsak spoštovan, kdor pride," zatrjuje vedno znova izkušeni in prijazni restavrat, 85-letnik g. Martin Šorn.

K lepemu življenjskemu jubileju slavljencecu iskreno čestitamo z iskreno željo, da bi zdrav in vesel še dolgo živel med nami.

A. D.

Zapojmo, zapojmo — Slovenci New Yorka!

NEW YORK, N.Y. — V tem letu farnega zlatega jubileja in župnikovega srebrnega, ki ju je vezal obisk ljubljanskega nadškofa, je bilo še dokaj živahno in njujorški slovenski srenji. Vse te prilike s spomladanskim cerkvenim koncertom so nam pokazale, koliko je še žive krvi v ožilju njujorškega slovenskega naselja. Vendar spoznali smo hkrati, da nekaj močnega mora priti, da jo iz lenivosti v močan utrip spet požene.

Pa so naši fantje in moške na zdravo misel prišli, kako bi bilo prav in lepo, če bi se zbrali vsi "ta slovenski" fantje in v njujorški vasi spet po domače zapeli.

Na kratko povabilo v AD in na nekaj osebnih povabil se je sinoči zbrala kar čedna skupnica teh fantov od "naše fare". Pevovodja g. Delak ji je že kar svoj program nakazal, dejal pa je, da nekaj žrtvovanja bo zmeraj treba, če se hoče ta lep namen doseči: da bodo njujorški Slovenci spet lepe domoljubne in narodne ter slovenske umetne pesmi sredi New Yorka peli.

"Grlovske pajpe" so takoj preiskusili in se v zborček oblikovali. G. Delak pa jih je kar resno zagrabil in po eni uri je "Po zdrav slavljencec današnjem" po dvorani zadonel. Slavljencec si je ob rojstvu že kar sam sebi pozdrav zapel. Močnega se je hotel že ob rojstvu pokazati, zato ni "zavekal", ampak je zapel.

S svojim glasom zdaj vabi še druge piščalke! In zares, če zborček za prihodnjo pevsko vajo, ki bo v PETEK, 4. NOVEMBRA, OB 8. URI ZVEČER v cerkveni dvorani na Osmi, prišlo vsaj še nekaj teh naših "fantov iz slovenske njujorške vasi", potem bodo zapeli zapeli, da razmaknilo se bo morje, da boš Ti videl, kje Tvoj dom je...

Vabilu ne odreci! Pridi in z nami zapoj — in zares zgodilo se bo, da razmaknilo se bo morje in videle se bodo naše vasice, bele steze...

Tone Osovnik

P.S.: Zapisano na slovenski praznik 29. oktobra 1966 ob spominu na tisti dan, ko je Ljubljana svobodno pela — in Slovenci smo v bratski krog hiteli...

Čudežna rešitev

— Gospoda, ali veste, da sedi med vami mož, ki je čudežno ušel smrti pri potopu parnika "Colombe"?
— Beži no! Kako se je pa to zgodilo?
— Zelo enostavno, parnik sem zamudil.

V NOVO ŽIVLJENJE SLOVENIJE

II.

Kot je dovolj znano, je l. 1918 bila v največji nevarnosti zapadna meja Slovenije proti Italiji. Da so odcepile Italijo od trozveze Avstrija-Nemčija-Italija so ji zapadne sile v zloglasnem londonskem paktu l. 1915 obljubile med drugim velik kos tedanjega avstrijskega teritorija, čigar meja naj bi tekla po razvodnici Save in voda, ki tečejo v Jadransko morje. To je, z izjemo južne Istre, slovensko ozemlje. Ko je bilo vojne konec in je bila Avstrija na tleh, je Italija zahtevala izpolnitev londonskega pakta. Amerika tega pakta ni podpisala in je torej imela proste roke. Po Wilsonovem načelu narodne samoodločbe je bilo mogoče spodbijati pakt. Toda kdo in kako ga bo spodbijal? Brali smo, v kako neverjetno težkem položaju so bili slovenski zastopniki na mirovni konferenci. Govorili so za mal narod, ki svoje državnosti sto in stoletja ni imel, ki ga skoro nihče ni pobliže poznal in ni imel omembe vredne zavezanosti proti močnici Italiji. Slovenci so bili tedaj v Parizu smatrani kot ljudje, ki tam nimajo kaj iskati.

Ko bi bili vsaj imeli dovolj sredstev v denarju, da bi si mogli vzdrževati dobro plačan štab strokovnjakov, ki bi izdelovali podrobno utemeljene ozemeljske mape, da bi mogli pritegniti v ta posel tudi tujerodne izvedence, prirejati v večjem obsegu drage družabne sestanke, ki lahko veliko pomenijo, in podobne stvari. Ali se kdaj v to zamislimo, ko slišimo in beremo, da ni bilo prav, kar se je zgodilo leta 1918?

Leta 1918 smo bili Slovenci kot narodna skupina v obupno neugodnem položaju. Morda bo kdo dejal: po svoji krivdi. Morda je to do neznanne mere res, a krivda se zmanjšuje in končno zmanjša do silne majhnosti, če stvarno premostrimo nekaj osnovnih činiteljev, ki težko padajo na tehtnico, kadar je narod v taki stiski, kakor je bil naš takoj po razsulu Avstrije.

Na tem svetu pride v zadnjih konsekvencah, pri vsaki človeški in narodni dejavnosti in meri zmogljivosti — hočeš ali nočeš — do veljave gospodarska moč. Le tisti pri mednarodnih političnih igrah lahko napravi učinkovito potezo, le tisti ob nasprotnikovem protivljenju lahko udari po mizi, ki ne prosí s klobukom v roki, marveč more svojo zahtevo opreti na otipljivo gospodarsko moč, ima več kot polovico uspeha v svojem žepu. Znaní rek, da je denar sveta vladar, ima v odločilnih trenutkih nesporno veljavo in je do kraja resničen. Zgodovina nam ponovno pripoveduje, kaj vse je premočila gospodarska moč pri oblikovanju in urejanju mednarodnih zadev in pri uveljavljanju nacionalnih aspiracij.

Slovenska zemlja je zelo lepa, pa razmeroma zelo revna. Nima naravnih bogastev, in kolikor jih ima, ne v takem obsegu in kvaliteti, da bi se iz njih lahko razvila gospodarsko zdrava velika industrija. Brez te pa ni blagostanja in ne narodnega bogastva. To je prvo. Drugo je pa, da se še iz tistih surovin, ki jih ima Slovenija na razpolago, do 1918 ni mogla razviti domača industrija v slovenskih rokah, kajti odločilna politična moč je bila stoletja v rokah Slovincem sovražnih nemških in deloma italijanskih sil, ki so načrtno delale na to, da so naravna bogastva, kolikor jih je imela naša domovina, prehajala in ostajala trdno v rokah tujca. Za primer pomislimo samo na gozdno bogastvo! Naj je bil slovenski človek še tako gospodarsko zmožen, podjeten in prebrisan, javna uprava tujega gospodarja ga je trdo držala na brzdi, največkrat pa je sadove njegove sposobnosti in iz-

najdljivosti pospravil — tujec. Slovenija je res bila radi pridnosti in podjetnosti svojega, v ogromni večini kmečkega prebivalstva, lep vrt — a vrt siromakov.

V drugi polovici devetnajstega stoletja se je slovenska narodna zavest elementarno razplamtelala. Veliki tabori širom Slovenije so razgibali čitalniško kulturno in politično delavnost, ki ji je slovenska duhovščina po deželi dala značaj široke ljudske izobrazbe, kakršno komaj najdemo kje drugje. Tesni in mrzli oklep tujega, Slovincem nenaklonjenega, če ne naravnost sovražnega vladnega sistema, pa ni dovolil ali ni vsaj dal pogojev za razmah, lastnega gospodarskega uveljavljanja. Berimo samo "Črne bukve" Evangelista Kreka, pa bomo videli pred seboj vso mizerijo. Zakaj se je Krek s tako veliko vnetostjo v ustanavljanje zadružništva? Ne zato, da bi iz Slovincem tistega časa naredil bogatine, temveč, da bi jih rešil gospodarskega propada. Vedel je, da je narod lahko politično odporen in trden samo, če je gospodarsko vsaj neodvisen, ako že ne more postati premožen.

Zato je šlo tudi epohalno Krekovo kulturno delo v smer nacionalne in gospodarske neodvisnosti. Za socialni in gospodarski dvig je treba do gotove mere izobraženega človeka na široko, tudi in zlasti kmeta in delavca. Narodna zavednost ima svoje korenine v narodni kulturi. Ta izobrazba in kultura je pa najtrdnější temelj za vsak drug napredek. Ko je nekaj let pred prvo svetovno vojno prišel kranjski deželni odbor v roke stranke, ki ji je bil duša Krek, se je hitro pokazalo, kaj je celo v tako okrnjeni in ozki avtonomiji, kakršno je uživala takratna kranjska dežela, pa pri tako svetljenem ljudstvu, kakor je prišlo iz krščansko-socialnih družtev, mogoče doseči v nekaj letih. Čas je bil žal prekratek in akcije deželne odbora omejene le na del slovenskega ozemlja. Prišla je vojna in še to uničila: politično in gospodarsko zrel narod leta 1918 in dalje v svoji borbi za svobodo in samostojnost ni imel težkega orožja, ki se imenuje: gospodarska moč.

Dr. L. Puš

IZ NAŠIH VRST

Pittsburgh, Pa. — Spoštovana upravnica M. Debevec! Pošiljam ček za polletno naročnino. Zal nisem več tako pri moči, kot sem bil pred nekaj leti. Opešal sem v nogah in tudi vid je vsak dan slabši. Težko pišem, pa vseeno ostajam Vaš naročnik. Če se bom kaj boljše počutil, Vam bom prihodnjič kaj več napisal. Ob prihodnjem prazniku sv. Jožefa bom dopolnil že 85 let.

Lep pozdrav, Vaš stari naročnik

Joseph Bahorich

Hibbing, Minn. — Spoštovani! Lepo prosim, pošiljajte mi odslej list na naslov mojega sina v Biwabik, Minn. Ker pride zima in si sama ne morem več kuhati, se moram zopet seliti. Februarja bom dopolnila že 85 let, pa še vedno nepopisno rada berem naš lep list Ameriško Domovino. Če bom še živel, pa mi pošljite obvestilo, ko mi bo naročnina zapadla.

Vas prav lepo pozdravljam!
Mrs. Mary H. Oberstar

Beaverdale, Pa. — Spoštovano uredništvo! Pošiljam Vam spremembo mojega naslova, ker so poštni urad preselili doli na Beaverdale in v Lloydellu nimamo več poštnega urada.

Ob enem Vam pošiljam nadaljnjo naročnino, čeprav mi še ni zapadla. Teško bi bila brez lista, ker ga zelo rada čitam. Želim Vam mnogo uspeha in Vas najlepše pozdravljam!
Mary Guzell

KANADSKA DOMOVINA

Slovensko letovišče v Torontu

Toliko obiskovalcev Slovensko letovišče še nikdar ni imelo kakor to leto. Glavni razlog je bilo gotovo lepo vreme, pa tudi privlačnost letovišča.

To leto je Slovensko letovišče veliko pridobilo. Dokupljeni gozd s hribom in dolino je zelo povečal vrednost letovišča. Med dosežanim letoviščem in gozdom je bil doslej pas neočističene močvirnate zemlje, ki nam je zadrževal dohod do gozda in drugje. Je bil leglo komarjev, žab in druge golazni. Letos smo ves ta prostor očistili in drugo leto bo tam že lepa zelena trava. Tako je sedaj dohod do gozda od vseh strani odprt. Gozd ima dva visoka hriba, vmes dve dolini in res lepo listnato drevje. Le pozna se, da gozd ni bil negovan. Po nekaterih mestih leže suha drevesa. Tako suhega lesa za kurjenje ognjev ne bo nikdar zmanjkalo. In tisti, ki radi na letovišču kaj delajo, bodo našli vedno zasolitev. Hrib ima pa sijajne smučarske terene. Dala bi se narediti skakalnice in sploh ves prostor bi se dal urediti za smučanje. Odbor za Slovensko letovišče bo moral stopiti v stik z ubitelji smučanja in če bo dobre volje dovolj, bi lahko že to zimo odprli ta hrib za smučanje. Potem Slovensko letovišče ne bi bilo privlačno za slovensko mladino le poleti, ampak tudi pozimi.

Slovinci v Montrealu

Počitniški meseci. — Ni jih veliko med nami, ki ne bi imeli nobenih počitnic. Jih je pa precej, ki si jih ne privoščijo, ker se jim škoda zdi, da bi "brez potrebe" šli. Na nek način človek bolj razume one, ki v mestu še nimajo svoje hiše, mislili so pa že na kottičen izven mesta. Njihov je. Morda ob kakem jezeru, ki so ga odkrili v severnem ali vzhodnem delu province. Vsaj par mesecev vsako leto bodo dva dni na teden prišli do zraka in svobode v naravi. Je pa dosti drugih, ki so prihajali na skupno pristanje. Nekateri skoraj vsako nedeljo. Videli so, da je od maja lanskega leta, ko je bila kupljena, lepo napredovala. In verujejo, da bo prihodnja leta še bolj. Načrtov ne manjka. In tako blizu Montreala je že sedaj. Drugo leto nam jo bo pa nova cesta še za pet milj približala. Tako ne bo treba voziti skozi dolge vasi ob reki Vnebovetzja, kot smo to delali doslej. 26 milj od središča Montreala do pristave res ni nobena daljava.

Nekaj piknikov nam je zmešalo slabo vreme, ko je bilo kaj večjega na pristavi. Letos pa... Vendar je vse mimo: lanske in letošnje počitnice. Na "našo" pristanje smo se tako navadili kot na vogal ulice St. Denis in Marie Anne, ki je tudi naš. In z vsem tistim, kar je na njem postavljen.

Sola, delo in gralske družine "DOM". — V župnijski šoli bo prihodnje šolsko leto zaposlenih šest učiteljev. Od teh sta dve redovnici. Skušnja preteklih let nam marsikaj pove. Zlasti to, da bo ob sobotah, ko bo veliko snega, otrok manj kot navadno. Kdor pozna razdalje, se ne bo pritoževal. Je pa seveda še vedno največ od staršev odvisno. Tisti, ki na župnijsko šolo več dajo, bodo sitnosti nase vzeli, samo da otrok ne bo nikoli manjkal. Kot lansko leto, bo tudi letos treba slovenski jezik približati s pomočjo pesmi. In g. Rabzela, ki bo učitelj petja, čaka še mnogo dela. Korajžo naj mu daje pogled na otroke, ki se z veseljem vsujejo k pevski uri.

G. Anton Štibernik bo nadaljeval z delom pri igralski družini

"Dom". Lepe uspehe je dosegel lansko leto. Načrt za letošnje jesen ima že tudi narejen. Videl je, da mu igralcev ne bo manjkalo. Tudi med tistimi, ki so vso mladost preživeli v Kanadi, je nekaj kandidatov. Gotovo je pa zanje in za režiserja delo še posebej trdo. A videli so, da se marsikaj da napraviti. In zato bodo nadaljevali.

"Družina" in "Ognjišče" sta našla pot tudi v našo župnijo. Je bilo nekaj nevolje, ker nismo dobili zadosti izvodov. Obljubljajo nam tako iz Ljubljane kot iz Kopra, da nam bodo lahko še poslali. So družine, ki imajo naročeno "Ave Marija", "Božja beseda", pa so z veseljem sprejele še tri dve publikaciji. Nekaj iz novega in nekaj iz starega sveta. In kar čudijo se, kako je mogoče, da iz starega sveta prihaja v teh dveh listih dosti novih stvari.

KRIŽEM PO DEŽELI

Predsednik zvezne vlade Lester Pearson se je v Ottawo razgovarjal pretekli teden s predsedniki pokrajinskih vlad o delitvi davčnih dohodkov med zvezno vlado in pokrajinami. Pokrajine bodo dobile novih 150 milijonov dolarjev za izenačenje dohodkov, kar bo posebno šlo v korist revnejših pokrajin, in 150 milijonov posebej za podporo šolstvu.

Rastoci stroški za šolstvo in socialno skrbstvo bodo prisilili zvezno vlado, da bo dvignila davke za okoli pol milijona dolarjev novih dohodkov v prihodnjih 6 mesecih. Finančni minister bo predložil v bližnji bodočnosti dodatni proračun za kritje \$105 minimalnega mesečnega dohodka upokojevcem, jamčenega od zvezne vlade.

Vladni načrt za bolniško zavarovanje je bil v parlamentu pri drugem čitanju odobren s 182:21 glasovom.

Posebna študija je prišla do zaključka, da bo finančni primanjkljaj pokrajin in mestnih občin v naslednjih petih letih porastel od milijona dolarjev letno na 2,5 milijona, med tem ko se bo prebitok zvezne vlade povečal od 13 milijonov v letu 1966-1967 na 323 milijonov v letu 1971-1972.

Brezposelnost v Britski Kolumbiji je porasla v septembru na 4 polne odstotke, med tem ko je znašala v avgustu le 3,6%. Kljub temu je število zaposlenih v pokrajini v primeri s septembrom leta 1965 za 7,4% višje.

V sosednji Alberti čutijo medtem pomanjkanje delovne sile. Zvezna vlada je povabila predstavnike pokrajinske vlade, naj se pridružijo njenemu naporu za pritegnitev delavcev iz Velike Britanije in kontinentalne Evrope. Dokler so delavske razmere onstran Atlantika kolikor toliko znosne, na posebno velik dotok priseljencev na kanadsko prerijsko računati.

Nastop gospodinj proti rastocim cenam živil je zajel tudi Saskatchewan. Sklenile so začeti bojkot živilskih vletrgov in Regini s 1. novembrom, če njihovim zahtevam ne bo ustrezelo. Podoben organiziran bojkot v drugih mestih Kanade ni rodil posebnega uspeha, razgibal pa je ženski svet in utegne biti kljub vsemu važno svarilo predelovalcem in prodajalcem živil, da gošpodinje niso voljne sprejeti vse in za vsako ceno. Organiziran nastop kupcev je lahko važen faktor pri tvoritvi cen na svobodnem trgu.

Glavni pokrajinski javni tožilec v Saskatchewanu D.V. Heald je dejal, da bo delal na to, da bodo avtomobilisti težje prišli do vozaških dovoljenj, pa te lažje izgubili, kot je to sedaj.

Predsednik vlade New Brunswicka Robishaud je na konferenci predsednikov pokrajinskih vlad s predsednikom zvezne vlade pravilno poudaril, da vprašanje ni toliko finančnega kot političnega značaja in da se je treba lotiti s predelavo ustave dežele.

Premogovniki na Cape Breton v Novi Scotiji so znova v nevarnosti. Ko so v parlamentu o tem razpravljali in je padel predlog, da jih je treba postopno opustiti, ker pač niso rentabilni, so poslali od tam predsedniku zvezne vlade Pearsonu telegram s 5.000 podpisi Bretoncev, naj vendar gleda, da bodo rudniki ostali odprti in nudili zaslužek tudi še bodočim rodovom.

L. Ambrožič st.:
OBLJUBA DELA DOLG
XIII.

Se danes me peče vest, ko se spomnim, kako sem nekoč bil tudi sam neke ptičje nesreče kriv. V naši hruški, ki smo ji rekli ta preklana, je gnezdiča sinica v luknji, tako globoki, kot je moja roka bila takrat. Segel sem z roko ravno do dna. Ker sem že nekaj dni opazoval, kako prinašata stara dva hrano, sem mislil, da moram mlade videti, predno bodo odleteli. Splezal sem na hruško in hotel pogledati v luknjo, pa je bilo v njej temno, da nisem nič videl. Zato sem porinil roko v votlino in nameraval kakega mladiča vzeti ven, da bi si ga ogledal. Ko sem bil z roko že skoraj do gnezda, pa zafrfota stara, ki je sedela na mladih in jih grela. Jaz sem se tega ustrašil in hitro potegnil roko nazaj, s tem pa posvaljkal sinico, ki je bila nato vsa vrtoglava in se je komaj obdržala na veji, kamor je odletela. Glavico je povešala in bal sem se, da bo padla na tla. Čez nekaj časa je odletela, pa ni mogla leteti do drugega drevesa, pač pa je prej padla na tla. Šel sem za njo, da bi videl, če poginja, pa je bila še toliko pri moči, da je odletela dalje v toliko, da jo prijeli nisem mogel. Ugotovil sem pa, da je poginila, ker je pozneje samo ena prinašala hrano mladičem. Nisem pa ugotovil, ali je poginila samica ali samec, ker takrat še nisem znal tega ločiti. Poznal sem le to, da je bila sinica. In ta, ki je ostala sama, je potem prinašala hrano tako pridno, da so mladiči kmalu odleteli. To sem opazoval vse le od daleč, na hruško splezati mi pa vest ni več dopustila. Preveč se mi je smilila ona, ki je po moji krivdi počasi poginjala.

Že sem omenil veriverice. Ko sem lazil po gozdu in opazoval srake in golobe, sem nekoč nalez na veriverico, ki je skakala po drevju in nosila v gobčku mlado veriveričko. Tako sem videl že prej včasih doma, da je na tak način nosila mačka svojost mladiče. Neznanska radovednost se me je lotila. Le kam in zakaj nese tega mladiča? To sem hotel dognati in sem ji kar moč hitro sledil. Pripeljala me je do neke smreke, ki sem na njej opazil gnezdo, kakršnih je bilo več po gozdu, katere sem že vse pretipal, a bila so vsa prazna. Narejena so bila iz mahu in trave, zelo skrbno in gosto zgrajena, okrogla in malo podolgovata, take oblike, kot so bili včasih ženski — mufi. Ženske so jih imele namesto rokavic, da so si v njih grele roke. Ta gnezda so bila prav taka, le malo daljša in debelejša. Veriverica s tovorom je

splezala skoraj vrh smreke, se tam skrila za deblo in čakala in se nič več premaknila. Odstranil sem se, vendar pa ne daleč od smreke in se skrila za debelejši hrast. Po dobri minuti čakanja sem zagledal veriverico, ki se je odstranjevala od tiste smreke v smer, od koder je prej mladiča prinesla. Jaz sem hitro splezal na smreko do gnezda, segel vanj in začutil nekaj živega. Ko sem malo bolj natančno pretipal, sem ugotovil, da sta notri dva mladiča. Takoj sem zlezal na tla, se odstranil in od daleč opazoval, kaj se bo godilo zdaj in kdaj bo prišla stara nazaj. Ni bilo treba dolgo čakati, ko je stara prinesla še enega mladiča. Potem sem se odstranil in se vrnil domov. Takoj sem naredil načrt, da moram te veriverice dobiti ter jih spraviti domov. Napravil sem kletko zanje in-čez par dni zopet šel v gozd, da bi ugotovil, kako rastejo, da mi ne bodo prekmalu pobegnile. Splezal sem na smreko do gnezda, segel vanj, a bilo je prazno. Malo ustrašil sem se, a takoj tudi premislil, da nikakor niso mogle biti še toliko godne, da bi šle iz gnezda in se osamosvojile. Vedel sem, da jih je stara zopet nekam prenesla. Toda kam? Treba jih bo poiskati. Ker sem imel v spominu več gnezd, ki sem jih preiskal, sem se plazil od drugega do drugega in ko sem se pod neko smreko v gnezdom ustavljal in opazoval, če se bo pokazalo kako znamenje, da je v njem kaj živega, sem videl, kako je smuknila stara iz gnezda. Aha, torej jih je že prenesla v to gnezdo. Kaj storiti? Splezal sem na smreko in ugotovil, da so še premajhne, da bi jih odnesla. Treba bo še počakati par dni. Le zaskrbelo me je, če jih bo sedaj zopet prenesla, ker sem bil zopet pri gnezdu, kar bo gotovo opazila. Ker je bilo že proti večeru, sem si mislil, danes jih ne bo. Ugotovil sem, da to dela le podnevi. Šel sem domov z namenom, da bom drugo jutro prišel pogledat, kaj in kako. Res sem prišel drugo jutro kmalu po sončnem vzhodu in že od daleč zagledal staro, ko je prišla od smreke proč z mladičem v gobčku. Najprvo sem moral ugotoviti, v katero smer gre, nato pa jo tudi sam pobral v tisto smer in opazoval, kam bo stvar peljala. Kmalu sem zagledal smreko, na kateri sem že enkrat stikal po gnezdih. Vedel sem dovolj. Nisem se bližal smreki, ker če bi me stara opazila, bi gotovo popoldan mladiče prenesla zopet drugam. Odšel sem domov. Videl sem pa, da mlade hitro doraščajo in bo treba kmalu iti ponje in jih odnesti, da mi ne bodo zletele po gozdu. Res sem čez tri dni potem vzel kletko in jo mahnil v gozd proti tisti smreki, za katero sem bil prepričan, da so mlade na njej. Splezal sem napolje, se vzpel do gnezda, segel vanj z roko in nisem se motil.

Vzel sem eno ven ter ugotovil, da jih moram kar vzeti, drugače bo prepozno. Dal sem jo v kletko in vzel drugo in tretjo; pa še sta bili notri ena ali dve. V tem sta bili tik poleg moje glave že stari dve in sta neznanško navigali in prhutali proti meni in me hoteli odgnati proč. Ker sem imel že tri v kletki, se mi je zdelo dovolj in dejal sem si: Pa naj oni, mislim, da sta bili v gnezdu še dve, ostaneta. Začel sem plezati nazaj proti tlam. Ena starih me je spremljala do tal in se strašno jezila name. Slišala je male tri, ki so dajale od sebe nek glas, ki ga pa jaz nisem razumel. Je bila pač govornica živala. Ko sem odhajal proč od smreke, me je še nekaj časa zasledovala, potem se pa oddaljila proč. Še danes se mi dobro zdi, da sem oni dve pustil v gnezdu. Koliko lažje sta se stari dve potolažili, ker nista zgubili vseh "otrok", kot je bilo prej mišljeno. Saj nisem pričakoval tolikega števila mladičev...

(Dalje sledi)

Dva dni niso hotele nič jesti. Razredčil sem kravje mleko z vodo, tako so mi mati svetovali, in jim ponujal. Nič se niso hotele pritakniti. Tretji dan so bile že toliko lačne, da sem se bal, da bodo poginile, ker so postajale čimdalje bolj mirne. Vzel sem eno v roko in ji močil gobček v razredčenem mleku. Kar naenkrat je začela srebati. Tako sem napravil z drugo in tretjo. Kar kmalu so postale živahnejše in čvrstje. Čez nekaj dni so začele glodati tudi orehe in lešnike, pa še druga razna semena. Bil sem na konju. Lepo so se razvijale in doraščale. Zelo sem jih bil vesel.

Pa je prišel brat iz Ljubljane na velike počitnice. Skozi vse počitnice se je z njimi ukvarjal, krmil in jim čistil bivališče. Na koncu počitnic me je, zanje prošil, da naj mu jih jaz prinesem v Ljubljano na stanovanje. On mi bo pa dal v zameno velikansko belo zajklo, ki ima oba ušesa postrani. Dobil jo bo pri nekem prijatelju. Stanoval je v tisti hiši, ki je stala med tramvajsko staro remizo in progo dolenske železnice v Vodmatu, pri gospodinj Zoretovki. Bila je študentovska "mama" in se pisala Zore. Zelo dobra žena. Jaz sem nekega dne, za katerega sva se z bratom dogovorila, vzel kletko in jo nesel skozi Dobrovo, Vič in skozi vso Ljubljano v Vodmat. Tam sem oddal bratu veriverice, ki so bile to pot že popolnoma doraščene, in prejel v zameno velikansko zajklo, prosto, ne da bi bila v kaki vreči ali kakih drugih posodi. Nič se nisem jezil in nič pomislil na kaj takega. Vzel sem jo, položil na prsa in trebuch, jo z eno roko prijel za ušesa, z drugo pa opral spodaj tako, da mi je na drugi roki nekako sedela in sem po ubral proti domu. Hodil sem približno tri ure na vsako stran. Dočim sem prejel kletko z verivericami predeval iz ene roke v drugo, sem zajklo ves čas držal naslonjeno na prsa in trebuch. Pa prav nič se ne spominjam sedaj, da bi me kaj roke bolele. Mislim le na to, kako bodo domači vzhiceni, ko jim bom pokazal toliko žival, ki je moja.

(Dalje sledi)

Ameriški poslanik v Gvineji v hišnem zaporu

WASHINGTON, D.C. — V nedeljo je gvinejska vlada v zahodni Afriki stavila ameriško poslaništvo v Konakri pod posebno stražo in ni pustila nikogar ne ven ne noter. To stanje je ostalo nespremenjeno še tudi včeraj. Namestnik državnega tajnika Katzenbach je pozval k sebi odpravnika poslov Gvineje v Združenih državah in odločno protestiral proti takemu nenavadnemu postopku. Zahteval je takojšnjo svobodo za poslanika McIlvaina in vse druge, ki so bili stavljeni v hišni zapor.

Korak gvinejske vlade naj bi bil "afriški" odgovor na prijem 19 Gvinejcev v sosednji Gani, ki so bili na poti na konferenco Afriške edinstvi v Abesiniji. Gana je vseh 19 zunanjim ministrom L. L. Beavogui vred zadržala, ko je letalo Pan American družbe pristalo preteklo soboto na svojem rednem letu v Akri.

Ganska vlada je izjavila, da bo 19 Gvinejcev izpustila, kakor hitro bo Gvineja dala svobodo 100 Gancem, ki jih drži na svojih tleh. Med obema državama vladna spor in napetost od preteklega februarja, ko je vojaštvo v Gani odstavilo predsednika Nkrumaha, predsednik Gvineje Secou Toure pa ga je povabil v Konakri in ga tam imenoval za sopredsednika Gvineje.

Gvineja trdi, da so Združene države popolnoma odgovorne za prijem 19 Gvinejcev, ker so bili ti v letalu ameriške letalske družbe.

Plutonium iz atomskih elektrarn naj pride pod novo kontrolo

WASHINGTON, D.C. — Ko proizvajajo atomske elektrarne elektriko, pustijo proizvodnja za seboj nekaj plutonija. Ta kovina je obenem tudi surovina za proizvodnjo atomskega streliva. Da ne bi bil plutonij rabljen v take namene, so pri Združenih narodih ustanovili posebno Mednarodno agencijo za atomsko silo, ki kontrolira rabo plutonija iz atomskih elektrarn v tistih državah, ki so članice agencije. Do sedaj še ni nobena komunistična država pristopila v to agencijo.

Sedaj predlagata češka in poljska vlada novo mednarodno kontrolo, ki bi bile vanjo vključene tudi atomske elektrarne na Poljskem in Češkem. Naša ad-

CLEVELAND, O.

Moški dobijo delo

HELP WANTED — MALE

Experienced furniture finisher and handler, 25 to 40 years. Can finish scratches on new furniture. Understand English. Mr. Lewis.

OHIO FURNITURE
6321 St. Clair Ave. (x)

Piljenje in poliranje kovinskih kosov. Išče moške, ki žele biti stalno zaposleni. Bolniško in življenjsko zavarovanje, plačani bolezenski dnevi, pokojnina.

GREAT LAKES MFG. DIV.
Monticello blizu Green Rd.
Enakopravni delodajalec —
Oglasite se osebno. M.-F. (212)

MACHINISTS

THE CLEVELAND
PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER - HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

DOBRA PLAČA OD URE IN
DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno
od 8.15 dop. do 5. pop.

ali kličite
341-1700
za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer (212)

ministracija je predlog pozdravila. V Evropi so pa do njega nezaupljivi, ker sumijo, da se za njim skriva nekaj drugega, kar še ni odkrito. Nezaupljiva je posebno Zahodna Nemčija, Francija pa idejo odbija, ker nasprotuje tudi ustanovi Evratom in kontroli Mednarodne agencije za atomsko silo ZN.

Nad 50,000 manj ljudi v zvezni službi

WASHINGTON, D.C. — Skupni kongresni odbor za znižanje nebitvenih izdatkov zvezne vlade je objavil, da se je število zveznih uslužbencev v zadnjih 2 mesecih znižalo za 50,565 v septembru na skupno 2,744,367.

CLEVELAND, O.

Zenske dobijo delo

Delo za žensko
Iščemo žensko za splošno hišno delo, likanje, 1 ali 2 dni v tednu, \$11.00 dnevno. Kličite 464-9549. (213)

MALI OGLASI

E. 68 St. južno od St. Clairja
3-družinska hiša v dobrem stanju, naprodaj po nizki ceni.

E. 76 St. južno od St. Clairja
Enodružinska hiša, 6 sob, zelo čista, lepe preproge. Lastnik želi ponudbo.

Blizu Greenwood Ave.
2-družinska, 5 in 5, 2 garaži, na lepem prostoru. Lastnik sprejme ugodno ponudbo.

KNIFIC REALTY
820 E. 185 St. IV 1-9980

V najem
Oddamo 4 sobe, spodaj, odraslim, dvojici, na Norwood Rd. Kličite po 5:30 uri — HE 1-8961. (210)

Groveswood okolica
Družinska hiša, 4 spalnice, 1 spodaj, se mora prodati zaradi selitve. \$12,800. Kličite 752-3400. (x)

Hiša naprodaj
Zavarujte se proti inflaciji, investirajte v 4-stanovanjsko zidano hišo. Zaradi izselitve iz države lastnik prodaja zelo poceni. Kličite zvečer 731-4378. —(210)

Delo išče
Slovenska upokojenka išče delno zaposlitev kot pomočnica v restavracijski kuhinji. Pokličite jo na tel. št. 531-6129. (210)

Hiša naprodaj
Dvodružinska hiša je naprodaj na 6519 Bonna Avenue. Kličite HE 1-7767. —(211)

**ZULICH
INSURANCE
AGENCY**
18115 Neff Rd. - IV 1-4221
Cleveland 19, Ohio

V najem
Lepo, 5-sobno stanovanje s kopalnico zgoraj, plinski furnez, na 6210 Bonna Ave. Vprašajte spodaj. (212)

V Euclidu
Lake Shore Blvd. v fari sv. Viljema, lepa zidana duplex hiša, posamezni kleti, posamezni dovozi, in garaže. Dobra investicija. \$32,900.

Beverly Hills okolica
V Euclidu, zidana semiranch hiša, priključena dvojna garaža, 3 spalnice, družinska soba, samo 10 let stara. Kličite za sestanek, da vidite to krasno hišo.

UPSON REALTY
RE 1-1070 499 E. 260 St. (214)

V najem
Oddamo 5 sob in kopalnico, furnez, na Norwood Rd. Kličite EN 1-6997. (212)

Mara Husova:

Živa plamenica

Zala se je nemirno zganila. Strašno neprijetno ji je bilo ti- sto o zaslužku.

"Zastran zaslužka?... Ali si še fant?" je udarila Zala naravnost. Njene oči so plamenile.

"Ze nekaj let sem poročen."

Za hip se je zgrnila tema pred Zalo. Ramena so se ji stresla. Vzdignila je glavo in ujela nje- gov pogled. "Kako se je to zgo- dilo?" je vprašala z glasom, ki je odmiral.

"Oh tako, kakor se zgodi ve- čini naših ubogih inteligentov. Stanovanje in hrano sem imel pri njih. V začetku nisem imel s čim plačati. V hiši so bile tri za možitev godne hčere."

"Naprej že vem, ni treba pri- povedovati. Si vsaj srečen? Imaš otroke?"

"Srečen — bi lahko bil le s teboj. Odkrito ti povem, da ni prave ljubezni med nama. Ra-

zumi, mlad sem bil in vsega la- čen; pa se ti nastavlja polna skleda..." se je hitel opraviče- vati, ko je videl, da ji krčevito podrhteვაო ustnice. "Tudi otro- ke imam, dva dečka in deklico."

"Potem si srečen oče", je ugo- toвила Zala s tujim glasom.

"Hm — srečen...!"

"Zakaj si me iskal?" je zdaj trdo vprašala ona.

"Tako, sam ne vem; nekaj me je gnalo, moral sem te videti."

"Neumnost! Jaz sem namreč tudi nevesta!"

Dolg molk je obtičal trdo med njima. Zali so se podirali sve- tovi.

"Vesega si kriva ti! Ti si prva pretrgala najino edino vez."

"Jaz kriva!? Ker si ti prodal svojo prostost za skledo leče", je planilo njeno užaljeno samolju- blje.

Ruda je povesil glavo. "Razu- mi me, Zala!" je moledeval, ko sta zapuščala hotel.

"Slišiš, Ruda! Res je, rada sem te imela in še zdaj te imam! Kljub temu boš odšel praznih rok. Jaz hočem od izvoljenca vse, miloščino prihrani za dru- go. Pojdi in glej, da se več ne srečava! Kaj si me tako malo poznal? Prav do zdaj sem še

omahovala in odlašala s svojo družine", je utemeljila svoj od- lok pobita Zala. Bilo ji je težko, strašno težko in zajokala je v sobi — sama s svojo bolečino.

"Zala, poslušaj! Zmeraj sem le tebe ljubil! Spomni se, da mi še dolguješ poljub; ali veš, od kdaj mi ga dolguješ?... Spre- mila si me na postajo... Ločil se bom, če zahtevaš, vse, vse bom storil, le reci; ne beži od mene, zdaj ko sem te našel!" je strastno stiskal njeno laket.

"Molči, molči, molči!"

"Zala?"

"Prepozno si prišel!" Zbežala je od njega. Zalosten in ubit je ostal Ruda sredi poti.

"Pa bom le ostal, prepričal jo bom. Usmilila se bo moje lju- bezni!"

Zala se je vrgla na posteljo in tako ostala dolgo nepremična. Sto nasprotujočih si misli in ču- stev je vihralo v njej, ali nad vsem je strašno žgalo razočara- nje.

Vse njeno bitje je ječalo v bo- lečini. Ona mu je sicer rekla, naj zgine z njene poti, v njej sami pa se je bil še boj med strastjo in razumom.

Drugi dan je bila mirnejša. Za ceno strašnih bolečin je zmagala pamet. "Oh, ne zastran žene, ki si ga je kupila, zastran otrok mi

je. Nimam pravice razdirati njih družine", je utemeljila svoj od- lok pobita Zala. Bilo ji je težko, strašno težko in zajokala je v sobi — sama s svojo bolečino.

12. Sodnik Sivič se je vrnil z do- pusta in odrešil Mira začasne samote.

"Hvala, tovariš! Jutri jo pa kar mahnite nazaj!" mu je dejal predsednik ondotnega sodišča ter se ljubeznivo poslovil.

Miro se je poklonil in takoj odšel. "Zala bo vesela, da pri- dem", je bila njegova prva mi- sel, ko je prispel domov.

Nič več ni strpel v tem mestu, dasi je bilo večje in polno življe- nja. V naglici se je poslovlil od prijateljev in tovarišev. Prebil je z njimi dokaj veselih noči. Prav nič rad se jih ni spominjal. Pri kvartah so ga obrali do su- hega in drugi dan je bil mačkast od kaje in pijače.

"Kaj bi dejala Zala, če bi ve- čela, da sem zabil ves denar, ki je bil namenjen za najino opre- mo? Hudovala bi se in morebiti si se premislila. Je že bolje, da ji nič ne povem. Saj ne bom več kvartal in tudi opijal se ne bom!" je delal Miro dobre skle- pe. "Kvarta je vrag, res je! Ali prijetna je in z njo v rokah čas beži. Kam naj se človek dena, kadar je sam in mu je pusto pri duši", se je tolažil in izgovarjal Miro.

"Kovčegi so pripravljeni!" je javil sluga svojemu gospodu.

"Teci na postajo in kupi mi vozovnico!" je še naročil dr.

Vran ter pripravljaj drobnarijo za na pot.

"Vlak odpelje čez pol ure, gos- pod!" je upehan povedal sluga. "Pojdiva!" Zgrabila sta prt- ljago ter naglo krenila na po- stajo.

"Hvala Bogu, da je teh sitno- sti konec!" je zadovoljno mr- mral dr. Vran predse ter se udobno zleknil na mehki sedež železniškega voza. Vlak je po- tегnil in zazibal utrujenega sod- nika v sladko dremavico.

Na važnem križišču se je vlak ustavil. Sprevodnik je klical ime mesta. Množica potnikov je na- skočila železniške vozove.

Dr. Vrana je prebudilo vpitje in prerivanje ljudi. Nejevoljen se je stisnil v kot. Vstopila sta dva gospoda in podpirala tret- jega, hudo ranjenega tovariša. Obzirno sta ga posadila med se. Potnik je imel vsó glavo v po- vojih, le eno oko je žalostno ški- lilo izpod otekle veke.

"Tako je to: človek nikdar ne ve, kje ga zadene nesreča", je z narejeno sočutnostjo dejal prvi spremljevalec, ki se mu je še poznalo pri večerji popito vino, ter poprosil dr. Vrana za ogenj.

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED

EXPERIENCED
Coil Winders
TOP RATES
Also
Will train girls for

Assembly & Machine Work
GOOD PAY PLUS BONUS
Steady Work
Apply in person or call
MR. BILL RYAN

TRIWEC Transformer Co.
3261 N. Milwaukee
282-8700 (212)

BUSINESS OPPORTUNITY
SNACK SHOP
Newly remodeled, doing excellent business. Priced to sell. Leaving for Europe. Long Lease. Sun. & Holi- days closed. TO 3-9382. (213)

PRINT SHOP
Offset & Letter Press complete with plate making equipment. E-Z terms.
1924 S. Leavitt 733-1466 (212)

SNACK SHOP
3732 West Grand Ave.
Good Money Maker
HU 6-8577 (211)

SNACK SHOP
Restaurant, West Suburban. Well Estab. Fully Equipped. Air Condi- tioned. Priced right, Call WO 9-3477

MALE HELP
BOYS
For Bindery Help. Experience not necessary. Days. Will teach trade. Steady. SPINNER BROS.
HA 7-3514 (210)

TOOL MAKERS
MACHINISTS. PUNCH PRESS SET-UP
M. J. PASKY, ENG. C.
4606 W. 21st St. Call OL 2-0461 (212)

DISHWASHERS — 5 day wk. Mon- Fri. 7 a.m. - 4 p.m. Exc. Pay. Steady. Uniforms, Meals, Vacation Plan Ins. furn. Apply in person at HO- WARD JOHNSON'S, Rand & River Rd., Des Plaines. Mr. Redman.
827-9204 (213)

PLATERS — PLATERS HELPERS
Full time - Days, Part time - Evenings.
SKILD PLATING CORP.
1516 N. Kilpatrick 227-0262 (212)

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

WOMEN FOR BINDERY HELP
Days, steady. Gatherers, Sewers, Tipsters, Plastic Bindery. Will train if necessary.

SPINNER BROS. HA 7-3514 (210)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE
Lite Housekeeping. Stay or Go. Working Mother. Melrose Park area
453-8100 (212)

COUPLE WANTED
COUPLE
Experienced. To manage furnished apartment building. North Side.
588-6206 (211)

MALE HELP

THE 3 M COMPANY
HIRING NOW — STEADY WORK

MACHINE OPERATORS — Experienced or Semi-Skilled
PLANT PRODUCTION — No Experience Necessary.

Start at \$2.40 per 40 hr. ALL SHIFTS AVAILABLE

Modern plant. Steady work. Opportunity to advance.

Excellent fringe benefits.

GOOD WORKING CONDITIONS

Office hours: 8 a.m. to 4:45, Monday thru Friday; Saturday — 8:30 — 12 Noon.

CONTACT PERSONNEL DEPARTMENT

3 M COMPANY

6850 S. Harlem Ave., Bedford Park, Tel. LU 5-7800

"An Equal Opportunity Employer"

(211)

FEMALE HELP

GRADUATE NURSES
STARTING SALARY \$502.67 PER MONTH

5% differential for 3 to 11 shift; 10% differential for 11 to 7 shift. Opportunities for promotion. Excellent fringe benefits.

Write Helen M. Greanya, R.N., Director of Nursing
Flint General Hospital
765 East Hamilton Flint, Michigan (212)

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED

EXPERIENCED
Coil Winders
TOP RATES
Also
Will train girls for

Assembly & Machine Work
GOOD PAY PLUS BONUS
Steady Work
Apply in person or call
MR. BILL RYAN

TRIWEC Transformer Co.
3261 N. Milwaukee
282-8700 (212)

BUSINESS OPPORTUNITY
SNACK SHOP
Newly remodeled, doing excellent business. Priced to sell. Leaving for Europe. Long Lease. Sun. & Holi- days closed. TO 3-9382. (213)

PRINT SHOP
Offset & Letter Press complete with plate making equipment. E-Z terms.
1924 S. Leavitt 733-1466 (212)

SNACK SHOP
3732 West Grand Ave.
Good Money Maker
HU 6-8577 (211)

SNACK SHOP
Restaurant, West Suburban. Well Estab. Fully Equipped. Air Condi- tioned. Priced right, Call WO 9-3477

MALE HELP
BOYS
For Bindery Help. Experience not necessary. Days. Will teach trade. Steady. SPINNER BROS.
HA 7-3514 (210)

TOOL MAKERS
MACHINISTS. PUNCH PRESS SET-UP
M. J. PASKY, ENG. C.
4606 W. 21st St. Call OL 2-0461 (212)

DISHWASHERS — 5 day wk. Mon- Fri. 7 a.m. - 4 p.m. Exc. Pay. Steady. Uniforms, Meals, Vacation Plan Ins. furn. Apply in person at HO- WARD JOHNSON'S, Rand & River Rd., Des Plaines. Mr. Redman.
827-9204 (213)

PLATERS — PLATERS HELPERS
Full time - Days, Part time - Evenings.
SKILD PLATING CORP.
1516 N. Kilpatrick 227-0262 (212)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED

EXPERIENCED
Coil Winders
TOP RATES
Also
Will train girls for

Assembly & Machine Work
GOOD PAY PLUS BONUS
Steady Work
Apply in person or call
MR. BILL RYAN

TRIWEC Transformer Co.
3261 N. Milwaukee
282-8700 (212)

BUSINESS OPPORTUNITY
SNACK SHOP
Newly remodeled, doing excellent business. Priced to sell. Leaving for Europe. Long Lease. Sun. & Holi- days closed. TO 3-9382. (213)

PRINT SHOP
Offset & Letter Press complete with plate making equipment. E-Z terms.
1924 S. Leavitt 733-1466 (212)

SNACK SHOP
3732 West Grand Ave.
Good Money Maker
HU 6-8577 (211)

SNACK SHOP
Restaurant, West Suburban. Well Estab. Fully Equipped. Air Condi- tioned. Priced right, Call WO 9-3477

MALE HELP
BOYS
For Bindery Help. Experience not necessary. Days. Will teach trade. Steady. SPINNER BROS.
HA 7-3514 (210)

TOOL MAKERS
MACHINISTS. PUNCH PRESS SET-UP
M. J. PASKY, ENG. C.
4606 W. 21st St. Call OL 2-0461 (212)

DISHWASHERS — 5 day wk. Mon- Fri. 7 a.m. - 4 p.m. Exc. Pay. Steady. Uniforms, Meals, Vacation Plan Ins. furn. Apply in person at HO- WARD JOHNSON'S, Rand & River Rd., Des Plaines. Mr. Redman.
827-9204 (213)

PLATERS — PLATERS HELPERS
Full time - Days, Part time - Evenings.
SKILD PLATING CORP.
1516 N. Kilpatrick 227-0262 (212)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

HOUSEKEEPER WANTED
Live in. For elderly couple. Semi- invalid wife. Pleas. apt. Sal., rm. & Board in Milwaukee - Belmont - Pulaski area. Call IR 8-9852 Eves. AL 2-5370.

COOK
For Nursing Home. 2 or 5 days. Experienced. References. To go.
LO 1-3120 (210)

MAID
Beauty shop experience required. Age to 35. For very exclusive salon on near North. Call WH 3-1161.
(211)

Miro mu je uslužno prižgal in se v svitu vžigalice srečal s pogle- dom ranjenega potnika. Tisti hip se mu je zazdelo, da je že nekje srečal tisti pogled in videl tiste otekle ustnice pod obvezo.

"Jaz sem inženir Tičar", se je predstavil tisti, ki je poprosil ognja.

"Doktor Miroslav Vran, sod- nik." Sede sta se priklonila drug drugemu.

"Ta ranjenec pa je inženir Kovač, moj tovariš, in gospod Slivar, naš uradnik", je dalje

predstavljaj novi znanec. "O, oprostite, gospod Kovač! Tako so vas povili, da vas nisem spoznal", se je opravičeval Vran. (Dalje sledi)

Pred sodiščem
— Pred sodnimi počitnicami ste bili zadnji, ki je stal pred na- mi, po počitnicah ste pa zopet prvi, katerega sodimo. Ali vas ni sram?

— Oprostite, gospod sodnik, kaj pa morem zato, da imate ta- ko kratke počitnice?

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

• izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:

• od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine

• za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00

• za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;

• članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporná organizacija v Ameriki.

Premoženje — \$16,300,000.00

Članov - 45,000 — Certifikatov - 47,500

Veljavna zavarovalnina — \$39,700,000.00

Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izrezek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K. S. K. J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika (ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA

CODE

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio